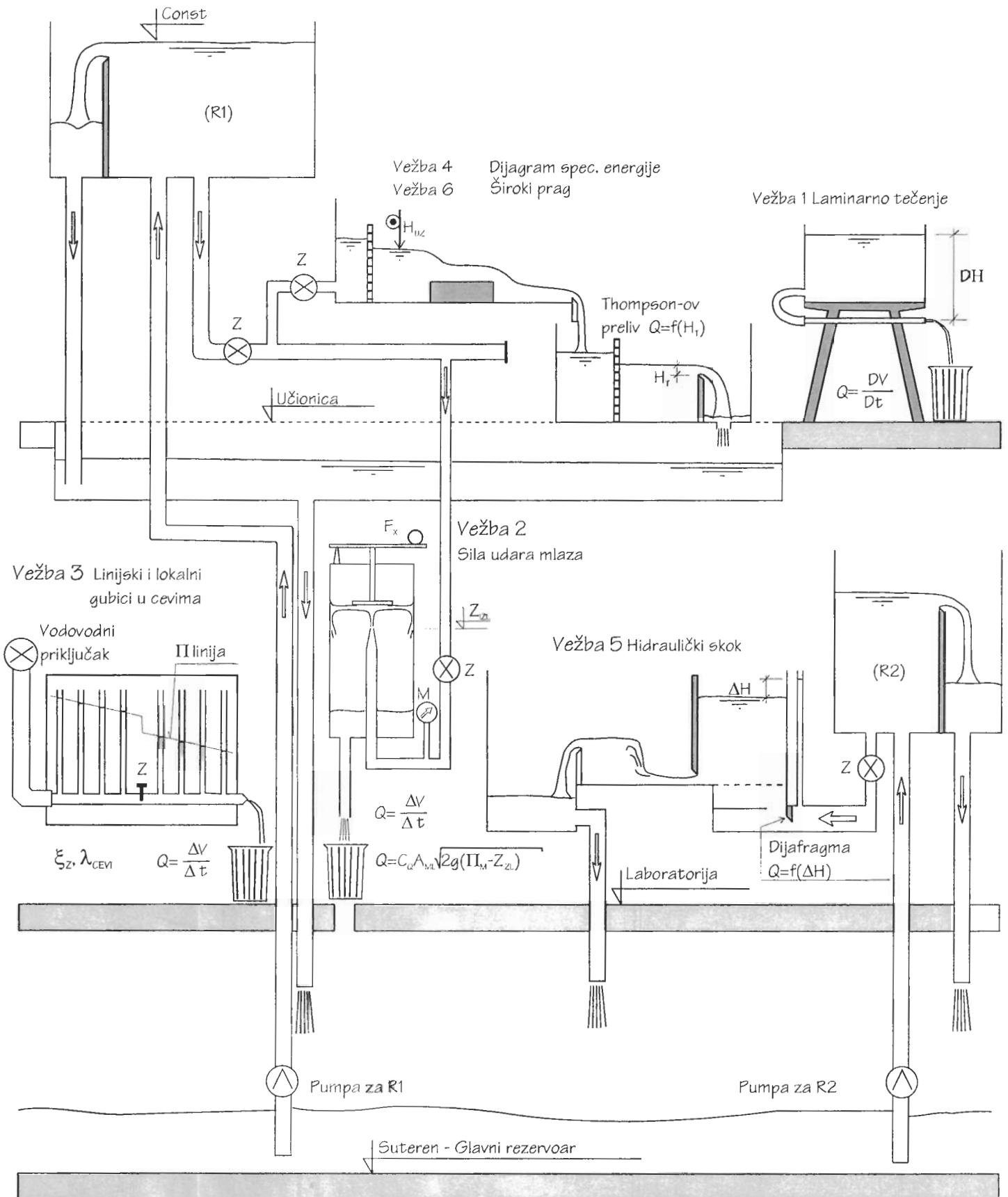

Uvod u laboratorijska vežbanja

(Mehanika fluida)

Na laboratorijskoj instalaciji, prikazanoj na slici, meri se:

- protok, volumetrijski - menzutom (ΔV) i štopericom (Δt), i
- denivelacija (ΔH) između nivoa vode u sudu i izlaznog preseka.

Uz zanemarenje svih lokalnih i linijskih gubitaka kroz savitljivu cev i pretpostavku da je koeficijent gubitaka energije na ulazu u tanku cev približno konstantan u celoj oblasti ispitivanja i da je jednak 0.6, denivelacija (ΔH) je jednaka:

$$\Delta H = \frac{v^2}{2g} (0.6 + \lambda \frac{L}{d} + 1.0)$$

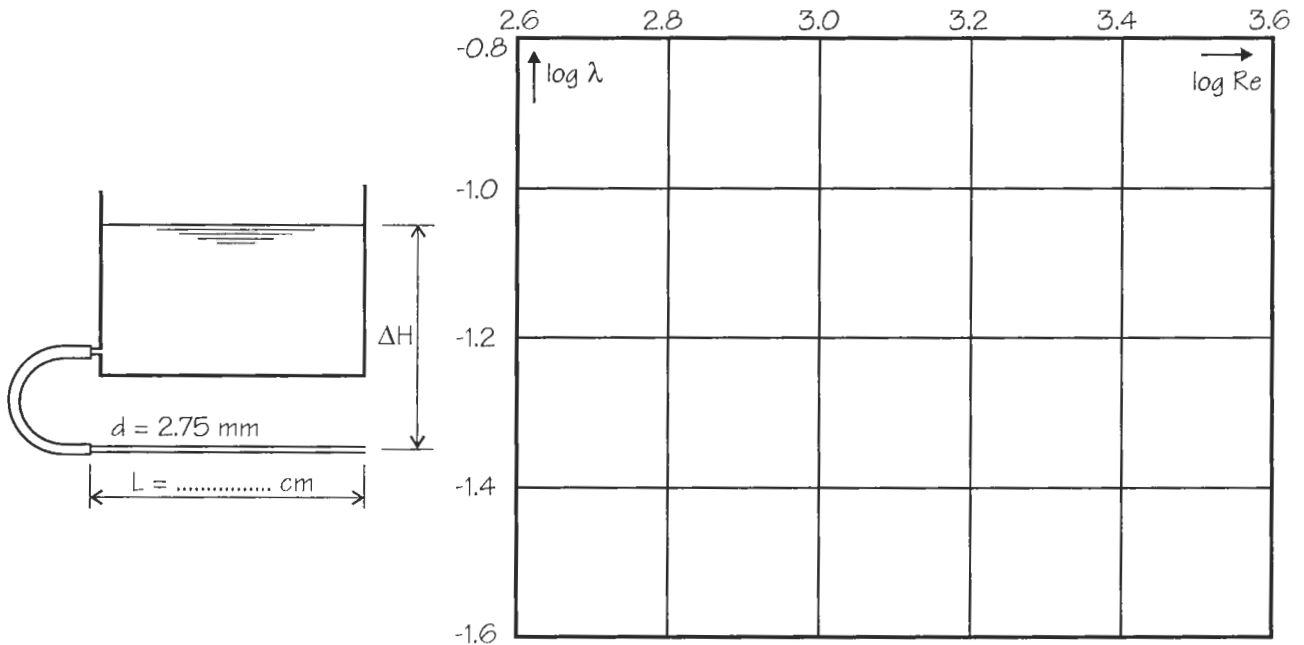
za laminarno tečenje koje se pretpostavlja u cevi, koeficijent trenja je dat sledećim izrazom:

$$\lambda = \frac{64}{Re} \quad \text{gde je} \quad Re = \frac{d v}{\nu}$$

Odrediti:

- kinematski koeficijent viskoznosti (ν) iz izraza $\nu = \frac{d^2 v}{64L} \left(\frac{2g \Delta H}{v^2} - 1.6 \right)$

- Reynolds-ov broj (Re) i koeficijent trenja (λ), koristeći srednju vrednost koeficijenta viskoznosti. Sračunate vrednosti predstaviti kao tačke na dijagramu ($\log \lambda$; $\log Re$).

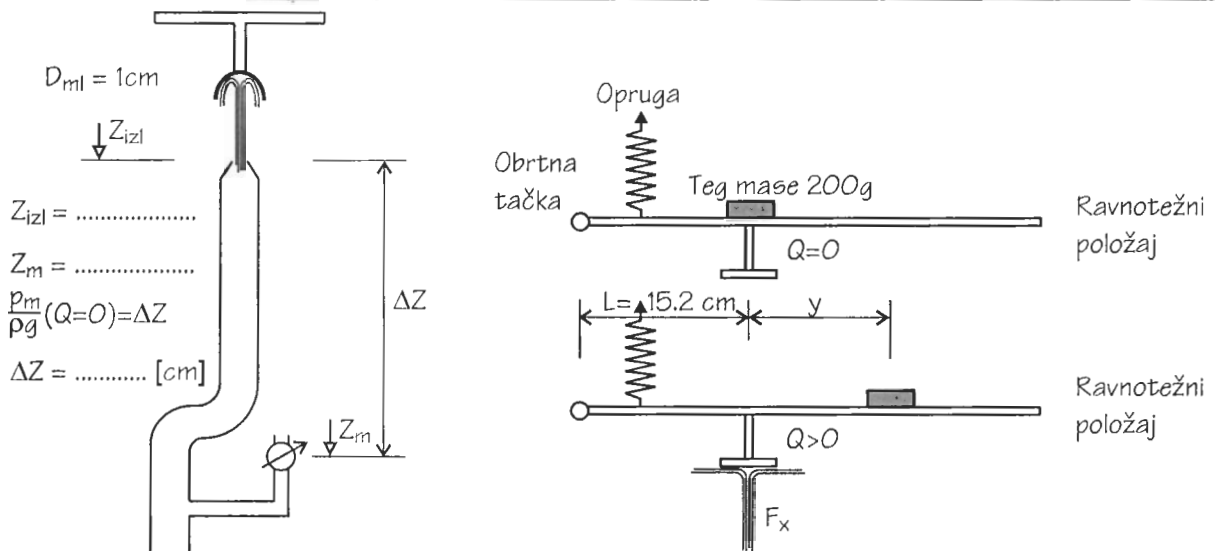

		MEREÑO			RAČUNATO							
		ΔV	Δt	ΔH^*	Q	v	ν^{**}	ν_{sr}	Re	λ	$\log Re$	$\log \lambda$
		cm^3	s	cm	cm^3/s	cm/s	cm^2/s	cm^2/s	-	-	-	-
OPIT	1											
	2											
	3											
	4											
	5											
	6											

*) Napomena: ΔH mora biti manje od 25 cm!

***) Napomena: $g = 981 \text{ cm/s}^2$

Sila udara mlaza

Voda ističe iz mlaznika i udara, prvo u ravnu ploču, a posle u polusferu. Vagom se meri sila kojom mlaz deluje na ploču i polusferu. Meri se preko poluge sa pokretnim tegom mase 200 g (videti sliku). Jednačina za dodatne momente usled sile udara mlaza (F_x) i novog položaja glasi:

$$F_x L = M g y$$

Meri se:

- protok, volumetrijski - sud (ΔV) i štoperica (Δt), za prvih četiri opita;
- pritisak na manometru (p_m).

Odrediti:

- koeficijent protoka C_Q , koji figuriše u jednačini za protok

$$Q = C_Q A_{ml} \sqrt{2g \left(\frac{p_m}{\rho g} - \Delta Z \right)}$$

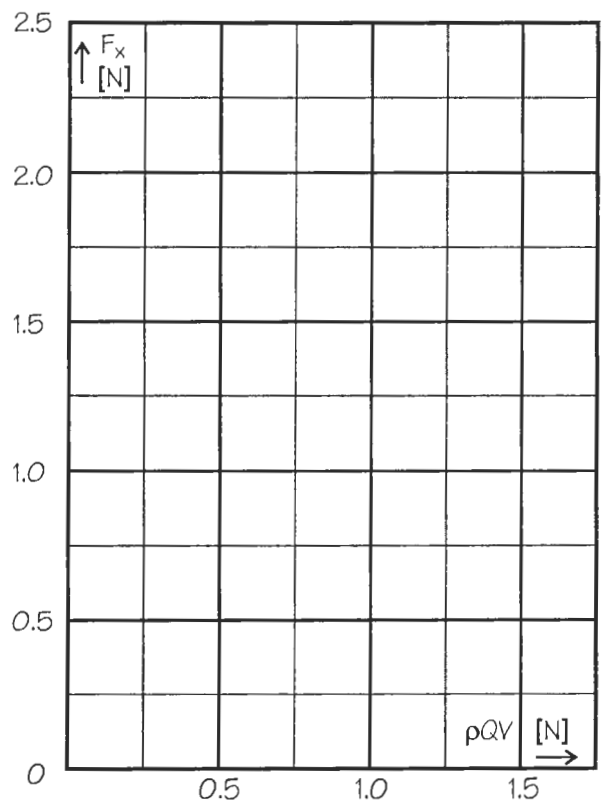
$$\Delta Z = Z_{izl} - Z_m, \quad g = 981 \text{ cm/s}^2$$

kao srednju vrednost iz četiri opita;

- koeficijent sile (C_f), kao nagib prave koja prolazi kroz eksperimentalne tačke na dijagramu (ρQV , F_x).

	Br	V	t	$p_m/\rho g$	Q	C_Q	$\bar{C}_Q$
		cm^3	s	cm	cm^3/s	-	-
OPIT	1						
	2						
	3						
	4						

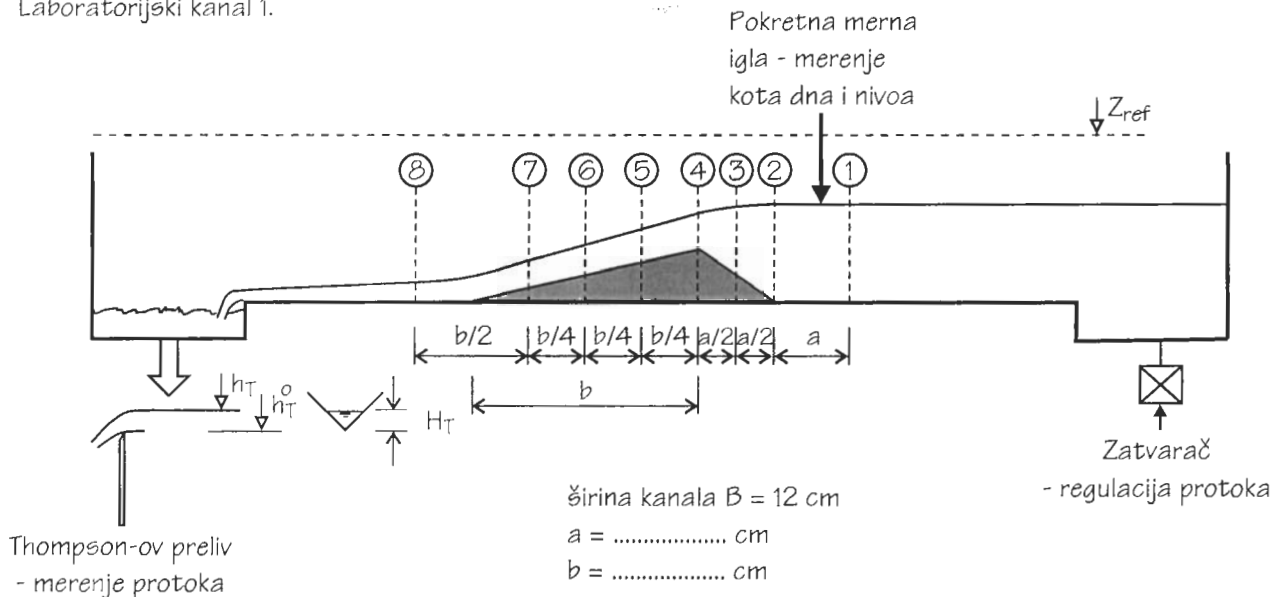
	Br	$p_m/\rho g$	y	Q	ρQV	F_x
		cm	cm	cm^3/s	N	N
RAVNA KRUŽNA PLOČA	1					
	2					
	3					
	4					
	5					
POLUSFERA	1					
	2					
	3					
	4					
	5					

Ravna kružna ploča	Polusfera
$C_f =$	$C_f =$

Laboratorijski kanal 1.

Meri se:

- dubina na Thompson-ovom prelivu, na osnovu koje se računa protok

$$Q = \frac{5}{16} \sqrt{2g} H_T^5 ; \quad H_T = h_T - h_T^o$$

- kote nivoa vode i kote dna u 8 poprečnih preseka, pomoću pokretne merne igle.

Sračunati:

- protok;
- dubine i odgovarajuće brzinske visine u 8 poprečnih preseka.

Nacrtati:

- liniju dna, liniju nivoa i energetska liniju (u razmeri 1:2 za dubine i 1:5 za horizontalna odstojanja);
- liniju specifične energije (u razmeri 1:1).

$h_T = \dots\dots\dots$ cm

$h_T^o = \dots\dots\dots$ cm

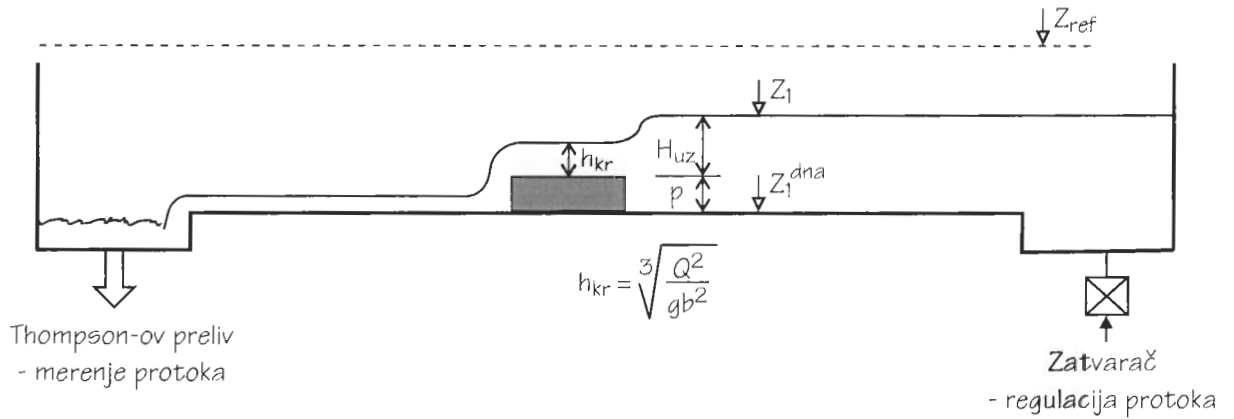
$Q = \dots\dots\dots$ dm³/s

		MERENO		RAČUNATO				
		nivo*	dno*	h	$\frac{v^2}{2g}$	kota dna	kota nivoa	kota energije
		cm	cm	cm	cm	cm	cm	cm
PRESEK	1							
	2							
	3							
	4							
	5							
	6							
	7							
	8							

*) Napomena: upisivati direktno čitanja sa merne igle

Laboratorijski kanal 1.
 širina kanala $b = 12 \text{ cm}$

Meri se:

- protok, Thompson-ovim prelivom:

$$Q = \frac{5}{16} \sqrt{2g} H_T^5 \quad ; \quad H_T = h_T - h_T^o$$

- uzvodna dubina:

$$H_{uz} = Z_1^{dna} - Z_1 - p$$

Odrediti:

- koeficijent protoka;

$$C_Q = \frac{Q}{b \sqrt{2g} H_{uz}^3} \quad V_{uz} = \frac{Q}{b (H_{uz} + p)}$$

- koeficijent lokalnog gubitka energije između preseka (uz) i preseka na pragu, u kome se javlja kritična dubina.

$$h_T^o = \dots\dots\dots \text{ cm} \quad Z_1^{dna} = \dots\dots\dots \text{ cm} \quad p = \dots\dots\dots \text{ cm}$$

		MERENO		RAČUNATO							
		h_T^*	Z_1	Q	H_{uz}	$b\sqrt{2g}H_{uz}^3$	C_Q	h_{kr}	$\frac{V_{kr}^2}{2g}$	$\frac{V_{uz}^2}{2g}$	ξ_{1-p}
		cm	cm	L/s	cm	L/s	-	cm	cm	cm	-
PRESEK	1										
	2										
	3										
	4										
	5										

*) Napomena: upisivati direktno čitanja sa merne igle